

Vijf-Jaarsrapportage Internationaal Beleid 2015–2020

Voorwoord

In februari 2015 stelde het college de nota Deventer Internationaal vast. Daarin werd het gemeentelijk Internationaal Beleid voor de komende vijf jaar uiteengezet aan de hand van het Ambitieverhaal Deventer Internationaal 2015-2020 inclusief de dynamische werkagenda, bestaande uit twee lijsten van actiepunten voor personen en instellingen binnen en buiten de gemeentelijke organisatie. Aan het nieuwe beleid gingen destijds in het najaar van 2014 rondetafelgesprekken vooraf met internationaal actieve personen in Deventer. Het Ambitieverhaal is daardoor mede door partners in de stad geschreven.

Om eind 2020 te komen tot een nieuw meerjarig Internationaal Beleid 2021-2026 beginnen wij daarom met deze terugblik op de realisatie van ambities en doelstellingen van de afgelopen 5 jaar. Omdat de herijking van het beleid plaatsvindt in een periode waarin niet of nauwelijks fysieke ontmoetingen en besprekingen mogelijk zijn, is er met de externe partners, instellingen en bestuurders terug- en vooruitgeblikt in online-bijeenkomsten. Ook is er schriftelijke informatie ingewonnen door middel van enquêtes bij de leden van het International Office, het Periodiek Overleg Internationale Samenwerking en het Platform Deventer-Oeganda. Deze informatie is verwerkt in deze rapportage en zal worden gebruikt voor de hierop te baseren beleidsnota voor het IB in 2021-2026.

In het onderstaande hanteren wij de paragrafenindeling van het Ambitieverhaal Internationaal Beleid 2015-2020 om de realisatie ervan (en de bijbehorende actielijsten) te behandelen. Destijds onvoorzien ontwikkelingen worden in de laatste paragraaf "Nieuwe ontwikkelingen" behandeld.

Samenvatting

Het college stelde begin 2015 met de inbreng van veel externe partners het Ambitieverhaal Deventer Internationaal 2015-2020 vast. In de onderstaande rapportage kunt u lezen wat op hoofdlijnen hiervan terecht is gebracht. De concrete acties, zoals destijds verwoord in twee actielijsten, zijn allemaal - soms in nieuwe vorm- tot uitvoering gebracht en zullen hier niet meer afzonderlijk aan bod komen. Ze zijn gerealiseerd door de vele enthousiaste internationaal betrokken personen en organisaties in onze gemeente, veelal in samenwerking met bestuurders en ambtenaren. Uiteraard traden in 2020 ook wat hiaten op, vanwege de Coronacrisis.

Zoals uit deze rapportage blijkt, is er in de afgelopen vijf jaar met passie en professionaliteit en met de inzet van velen buiten de gemeentelijke organisatie en - mede door dat laatste- met veel resultaat aan internationale activiteiten in en voor Deventer gewerkt!

Het virtuele International Office, opgezet in 2015, om met name sector overstijgende internationale contacten in de stad te bevorderen, is naar de mening van alle betrokkenen volledig in zijn opzet geslaagd. Dat geldt ook voor het in 2016 opgezette Platform Deventer-Oeganda en het al veel langer bestaande overleg van internationale maatschappelijke organisaties.

De publiek/private samenwerking -altijd al een sterk punt in het internationale beleid in Deventer- is dus verder versterkt. Onze maatschappelijke partners hebben mede daardoor veel kunnen presteren en tonen zich doorgaans content met de gemeentelijke ondersteuning. Het college merkt ook op dat de rol van de gemeentelijke organisatie zelf op het internationale vlak ook verder is geprofessionaliseerd.

Daarnaast zijn twee accenten duidelijk geworden in de periode 2015-2020:

1. Bij het aantreden in 2018 sprak dit college zich uit voor meer nadruk op internationale handelsbevordering. Daarom werd het Internationaal Beleid toegewezen aan de portefeuille van de wethouder Economie. Inmiddels levert het Internationaal Beleid belangrijke internationale impulsen aan de lokale en regionale economie. De intensieve ambtelijke en bestuurlijke samenwerking met MKB Deventer, c.q. het Trade Office, ondersteunt de sterk toenemende internationale ambities van ons bedrijfsleven.
2. Het Internationaal Beleid richt zich toenemend op landen in de EU. We staan tegenwoordig "niet met de rug, maar met het gezicht naar Europa", zoals het college in het Europabeleid van 2011 wenste.

Deze notitie rapporteert ook over nieuwe ontwikkelingen, die we in 2015 niet konden bevroeden: het accent op handelsbevordering binnen de EU, de opleving van de stedenband met Sibiu, HBO-samenwerking met Osnabrück, deelname aan Shelter City, de oprichting en het succes van Deventer4GlobalGoals, trainingen en andere activiteiten in Oeganda en de intensieve inzet m.b.t. de Hanzesteden. Wat het concreet en merkbaar voor Deventer heeft opgeleverd, staat afzonderlijk vermeld in kaders bij de verschillende paragrafen.

Onze grote ambities zullen nooit helemaal vervuld worden, maar de gezamenlijke prestaties in het Internationaal Beleid over 2015-2020 laten zich zien in een relaas over vijf zeer succesvolle jaren!

Deventer Internationaal 2015–2020

Bij de vaststelling van de nota in 2015 legde het college de nadruk op de synergie en verbinding tussen de verschillende sectoren en met Europa. Vastgesteld werd dat het internationale en het Europese beleid van de gemeente met de daarbij horende uitgangspunten op veel draagvlak in de samenleving berustte. De partners in de stad hadden uitgesproken die kracht verder te willen verbreden. Het voornemen van alle partijen was om meer onderling samen te werken en de internationale initiatieven af te stemmen.

Anno 2020 kunnen wij vaststellen dat dit is gelukt. Dat zal verderop bij de afzonderlijke sectoren en het International Office ter sprake komen. Vooraf zijn enkele algemene opmerkingen van belang:

- De samenwerking op internationaal vlak tussen partijen in de stad en met de gemeente is kenmerk en fundament van het Deventer Internationaal Beleid geworden en zelfs buiten Deventer bekend, zoals bij andere gemeenten, VNG International en ambassades in het buitenland. Over de 18 in Oeganda werkzame lokale partijen is in 2019 een [film](#) gemaakt (ook in de Engelse taal), dat te vinden is op de website van de gemeente en andere partnerorganisaties.
- In de verslagperiode is de gemeente Deventer, met haar partners, ook zeer actief geworden op het terrein van de Global Goals. Dat is landelijk niet onopgemerkt gebleven, getuige een begin 2020 door VNG International toegekend [Award](#) voor de verbinding die onze gemeente legt tussen de samenleving en het bedrijfsleven rondom de Global Goals.
- Vanaf 2011 heeft de gemeente Deventer – naast het Internationaal Beleid- ook een actief EU-beleid gevoerd om Deventer “met het gezicht in plaats van met de rug naar Europa te laten kijken.” Enerzijds leefde de wens om meer werk te maken van EU-subsidies en anderzijds om meer activiteiten in EU-landen te ontplooiën, waarin het Internationaal Beleid destijds niet kon voorzien. Het college stelt vast dat EU-subsidies onverminderd van belang zijn, maar dat Deventer deze subsidies via regionale en provinciale samenwerking met Nederlandse partners realiseert. EU-subsidies zijn deel van een lopende heroverweging van subsidieacquisitie in onze gemeente. Inmiddels besteedt de gemeente via het Internationaal Beleid veel meer aandacht aan EU-landen en staat volop “met het gezicht naar de EU”, getuige de vele activiteiten in Sibiu in Roemenië en enkele steden en regio’s in Duitsland en via de Hanzesteden. Een aanvullend EU-beleid is derhalve niet meer vereist.

Ondernemers

Bedrijven, MKB Deventer en gemeente stelden zich eind 2014 ten doel de export te stimuleren. Het streven van MKB Deventer destijds naar een exportvereniging heeft in 2020, met een kleine financiële bijdrage vanuit het IB, geresulteerd in de oprichting van Trade Office Deventer, de vernieuwde website www.mkbtradeoffice.nl en een vestiging van NLinBusiness.

In de afgelopen vijf jaar heeft MKB Deventer talloze succesvolle acties ondernomen om export en internationale economische samenwerking vanuit Deventer en onze regio te bevorderen. Deze werden door Staatssecretaris Mona Keijzer aangeduid als “best practice van Overijssel”.

De activiteiten van MKB Deventer komen tegemoet aan de toename van exporterende bedrijven en de toegenomen internationale belangstelling onder Deventer ondernemers. Deventer neemt wat betreft het aantal exporterende bedrijven tot dusver geen uitzonderlijke positie in onze regio in. Maar, evenals in de rest van Nederland, stijgt het aantal bedrijven in Deventer sterk en dat geldt ook voor de exporterende bedrijven: van 400 in 2009 naar 710 in 2019. Deze stijging schrijft het CBS voor driekwart toe aan de groei van het aantal eenmanszaken. MKB Deventer is met verve op de toenemende belangstelling onder haar leden voor export ingesprongen, daarbij geholpen door haar unieke hoge organisatiegraad onder ondernemers. Mede daardoor heeft MKB Deventer met de exportbevordering sinds enkele jaren een voortrekkersrol verworven in de regio.

De inrichting van het International Office (waarover later meer) heeft ondernemers en hun vertegenwoordigers in nauw contact gebracht met internationaal actieve maatschappelijke organisaties en onderwijsinstellingen. Dit heeft er onder meer toe geleid dat Deventer bedrijven -in navolging van deze organisaties en de gemeente zelf- belangstelling zijn gaan tonen voor partnergebieden in Roemenië en Oeganda. Dit heeft in Oeganda in de afgelopen jaren geleid tot de bouw van een hotel en de introductie van een nieuw koffiemark, genaamd Deventer Koffie.

Delegatie uit Bukomansimbi op bezoek in Deventer, o.a. bij Rabobank Salland, één van de partners van Deventer Koffie (okt. 2018)

De gemeentelijke organisatie heeft bij dit alles niet stilgezeten. Sinds het aantreden van het huidige college zijn economie en internationaal beleid samengevoegd tot één programma en één portefeuille. MKB Deventer en de gemeente zijn in de afgelopen jaren steeds meer gaan samenwerken. Er ontstaan onmiskenbaar meer economische accenten in het Internationaal Beleid.

Gemeente en MKB Deventer besteden al enige jaren meer aandacht aan de vertaling en vindbaarheid van de eigen websites en de kwaliteit van de daarop geplaatste informatie en links.

Ondernemersdelegatie uit Rostock op bezoek bij MKB Deventer (okt. 2019)

De recente en bloeiende samenwerking tussen MKB Deventer met de ondernemersvereniging in Rostock wordt actief gesteund door bestuurders en ambtenaren van de gemeente, dat geldt ook bij het uitzenden en ontvangen van buitenlandse handelsmissies en bezoeken aan Hanzedagen en beurzen. De enige tijd sluimerende stedenband met Sibiu heeft sinds 2015 met name dankzij de deelname van ondernemers van beide kanten in laatste jaren een opleving doorgemaakt.

Wat heeft het voor Deventer opgeleverd?

De internationale inspanningen van MKB Deventer hebben -veelal met steun van de gemeente- geleid tot:

- Oprichting van Trade Office Deventer, met veel exportondersteuning voor een groeiend aantal internationaal actieve ondernemers in Deventer en omgeving.
- Het fysieke en virtuele boek "Made in Deventer" (in twee edities met de exportprofielen van inmiddels ruim 200 Deventer ondernemers, verkrijgbaar in het Nederlands, Engels en Duits);
- Rechtstreekse ondersteuning aan exportgerichte bedrijven met subsidieinformatie, vouchers, plaatsing van trainees en stagiaires van Saxion.
- De reeds bestaande exportborrels zijn uitgegroeid tot goed bezochte themabijeenkomsten over export in diverse landen met deskundige inleiders en matchmaking activiteiten.
- Het organiseren van uitgaande en inkomende handelsmissies (Duitsland 4x, Roemenië 2x), evenals beursbezoeken.
- Ontwikkeling van online kaartmateriaal over de exportlocaties van Deventer bedrijven.
- Deelname vanaf 2016 van ondernemers en MKB Deventer aan internationale handelscongressen tijdens de Hanzedagen in Bergen, Kampen en Rostock.
- Aansluiting bij het provinciale programma Go4export.
- Afsluiting van samenwerkingsafspraken met NLinBusiness en de regionale ondernemersvereniging van Rostock.
- Vernieuwde Duits- en Engelstalige websites van de gemeente, gericht op buitenlandse ondernemers, toeristen, studenten en bezoekers. De Engelse landingspagina van de gemeente trok in 2019 ruim 30.000 en de Duitse versie bijna 8000 unieke bezoekers.

Onderwijs

In de onderwijsparagraaf in het Ambitieverhaal stelden gemeente en onderwijssector zich ten doel op alle onderwijsniveaus in Deventer jongeren te verrijken met een internationale ervaring. Deelname aan de Jeugd Hanze werd destijds als een concreet doel genoemd en is nu een vast jaarlijks programmapunt vanuit het Etty Hillesum Lyceum, naast vele andere internationale uitwisselingen.

Zo hebben internationale activiteiten plaatsgevonden op alle niveaus van het middelbaar onderwijs, het MBO (ROC Aventus) en het HBO (Saxion). De aangeboden internationale activiteiten zijn in aanvulling op de aandacht voor mondiale bewustwording in het reguliere onderwijsprogramma. Deelname is vrijwillig en voor eigen rekening en bereikt daardoor uiteraard vooral gemotiveerde leerlingen en studenten.

Leerlingen uit Sibiu (RO) op bezoek bij Het Vlier (maart 2019)

Leerlingen Zone College op uitwisseling in Bukomansimbi, Oeganda (okt. 2018)

Studenten uit Sibiu op uitwisseling bij Saxion i.h.k.v. Focus op Roemenië (dec. 2019)

Wat heeft het voor Deventer opgeleverd?

De inspanningen van de onderwijssector en de gemeente hebben geleid tot:

- De tweejaarlijkse studiereizen van VMBO-leerlingen van het Zone College naar Oeganda;
- Diverse uitwisselingen, excursies en taalstadbezoeken van VMBO/HAVO/VWO-leerlingen van het Etty Hillesum Lyceum aan diverse steden in België, Frankrijk, Duitsland, Roemenië, Italië, Portugal en een enkele keer naar Zuid-Amerika;
- Deelname vanaf 2016 van enkele VWO-leerlingen van het Etty Hillesum Lyceum aan de Jeugd Hanze tijdens de jaarlijkse Hanzedagen in Bergen, Kampen en Rostock.
- De tweejaarlijkse studiereis voor VWO-leerlingen van het Etty Hillesum Lyceum naar Oeganda.
- Diverse internationale activiteiten van het ROC Aventus, inclusief voorbereidingen op een uitwisseling met Oeganda;
- Project Learning Cities, een in 2015 opgerichte samenwerking tussen Saxion en Hochschule Osnabrück en de gemeenten Osnabrück en Deventer. Daarin werken gemengde groepen studenten jaarlijks aan twee onderzoeken in opdracht van de beide steden;
- Diverse andere internationale projecten en uitwisselingen van Saxion in het buitenland.
- Activiteiten met en voor studenten van Saxion door de internationale mensenrechtenverdediger die in Deventer te gast is in het kader van Shelter City programma (zie verderop);
- Verschillende lezingen i.s.m. Saxion Studium Generale georganiseerd ter vergroting van de maatschappelijke bewustwording en begrip van actuele internationale onderwerpen en ter kennismaking met andere culturen;
- Actieve deelname van leerlingen en studenten van alle niveaus aan internationale events in Deventer (zie verderop).

Internationaal actieve maatschappelijke instellingen en NGO's

Het fundament van het Internationaal Beleid in Deventer berust van oudsher op een uitgebreid netwerk van internationaal actieve vrijwilligersorganisaties, ook wel aangeduid als Non-governmental Organisations (NGO's) en instellingen, zoals scholen en culturele instellingen.

Deze organisaties hebben in velerlei opzicht een aanzwengelend effect op Deventer als internationaal georiënteerde stad:

- Door hun constante aandacht voor humanitaire doelen in het buitenland kweken zij, bijv. via hun aanwezigheid op stedelijke events, mondiale betrokkenheid onder inwoners;
- Door hun donatiewerving en sponsoracties brengen zij voor diezelfde doelen jaarlijks honderden vrijwilligers, van jong tot oud, in Deventer op de been;
- De contacten, die zij in het buitenland leggen, trekken andere organisaties en bedrijven achter zich aan.
- Voor hun humanitaire activiteiten in het buitenland, kunnen de organisaties jaarlijks een bescheiden subsidie ontvangen van de gemeente Deventer. Ondanks de geringe omvang, blijkt dit subsidiebedrag vaak van belang bij de werving van middelen bij landelijke en internationale fondsen. Een lokale overheidssubsidie geeft enerzijds blijk van (terechte) erkenning, maar telt veelal ook als cofinanciering, waardoor bedragen tientallen malen hoger dan de gemeentesubsidie kunnen worden geworven. Dit bleek medio 2020 opnieuw uit de schriftelijke bevraging van de organisaties, die aldus fondsen werven. Tegelijkertijd bleek de subsidieregeling op onderdelen aan revisie toe, daartoe heeft het college in september besluiten genomen, die met ingang van 1 januari 2021 in werking treden.

Deventer kent -naast een subsidieregeling- al vele jaren een platform voor deze Internationale Organisaties. Uit de genoemde schriftelijke bevraging van de internationale organisaties bleek tevredenheid te bestaan over de subsidieregeling, het platformoverleg en de ambtelijke en bestuurlijke ondersteuning. De respondenten wijzen in meerderheid op de positieve uitstraling van het platform en de aandacht die het krijgt in Deventer. De diversiteit van de deelnemers is soms in praktische zin lastig, maar wordt ook gezien als de kracht van de samenwerking.

Al enige tijd leeft onder de organisaties een wens tot verdere professionalisering en verbinding met organisaties uit andere sectoren zoals cultuur, onderwijs en bedrijfsleven. Met steun van de gemeente hebben de organisaties een nieuwe gezamenlijke website ontwikkeld onder de naam "Kleurrijk Deventer" (www.kleurrijkdeventer.nl) waarop de stichtingen zichtbaar zijn. Deze website is gekoppeld aan het nieuwe online platform "Ondernemen in Deventer". Via dit platform komen vraag en aanbod vanuit verschillende sectoren bij elkaar. Kennis, kunde en netwerken over de doellanden van de Deventer organisaties kunnen actief worden gedeeld met een Deventer ondernemer, student of cultuuraanbieder. Ook dit sluit naadloos aan op de visie in het Ambitieverhaal 2015-2020.

Deventer e.o.

Binnen de kring van de internationale organisaties was er vóór 2015 een opvallend groot aantal organisaties actief in Oeganda, wat de aanleiding vormde voor de gemeente Deventer om zelf ook actief te worden in dat land (zie verderop). Vijf van deze organisaties, actief in het district Bukomansimbi, vormden vóór 2015 al een apart samenwerkingsverband, onder de naam Connect2Uganda. In 2016 werd het Platform Deventer Oeganda opgericht, dat een

Ten tijde van de val van het IJzeren Gordijn in 1989 ontstond er ook in Deventer een intensieve humanitaire hulpactie richting Roemenië. De betrokken vrijwilligersorganisaties zijn ten dele nog steeds actief en onderdeel van netwerken van internationale organisaties in onze gemeente. In het nieuwe millennium werd de gemeente in VNG-verband actief in de regio Sibiu, waaruit enkele jaren later de huidige stedenband voortvloeide. In samenwerking met in Sibiu actieve NetSib Foundation uit Deventer en mede onder invloed van ondernemers(-verenigingen) en onderwijsinstellingen uit de beide steden heeft de stedenband nieuwe impulsen gekregen. Ditmaal is geen sprake van humanitaire hulp, maar gelijkwaardige samenwerking tussen twee steden in de EU.

Wat heeft het voor Deventer opgeleverd?

De inspanningen van de internationale maatschappelijke organisaties hebben – met ondersteuning van de gemeente geleid tot:

- Financiële ondersteuning door de organisaties van het Periodiek Overleg Internationale samenwerking van humanitaire doelen in 20 landen
- Betrokkenheid van honderden Deventer vrijwilligers en leerlingen bij uitwisselingen, evenementen en wervingscampagnes voor donateurs en sponsors.
- Heropleving van de Stedenband met Sibiu, Roemenië met o.a.:
 - De organisatie van bijeenkomsten over “zakendoen in Roemenië” en handelsmissies over en weer i.s.m. NetSib Foundation en MKB Deventer.
 - Een nieuwe uitwisseling voor de periode 2020 – 2022 van het Zone College met de landbouw colleges van Sibiu en Cluj i.h.k.v. het Erasmus programma.
 - De intensivering van de samenwerking tussen Saxion en Lucian Blaga Universiteit Sibiu. Het meest recente project is gericht op het opzetten van een online matchmaking platform voor bedrijven uit Deventer en Sibiu.
- Diverse publieke evenementen, zoals Deventer Wereldstad, waarin inwoners worden uitgenodigd om kennis te nemen van internationale activiteiten van hun stadgenoten
- Website Kleurrijk Deventer, die permanent aandacht besteedt aan de nieuws en ontwikkelingen m.b.t. internationale organisaties.
- Contactlegging voor andere organisaties in hun kielzog, zo zijn Rabobank Salland en Go Ahead Eagles gedurende de verslagperiode actief geworden in het partnergebied in Oeganda.
- Meer sector overstijgende contacten van maatschappelijke organisaties via het International Office.
- Bundeling van alle 18 in Oeganda actieve maatschappelijke organisaties in het Platform Deventer-Oeganda.
- De gemeente Deventer heeft jaarlijks ter ondersteuning aan +/- 25 organisaties subsidie uitgekeerd.

Cultuur & toerisme

In het Ambitieverhaal werden ook diverse maatregelen genoemd ter bevordering van het aantrekken van buitenlandse toeristen naar Deventer. Toerisme is een apart onderdeel van het programma Economie en Internationaal Beleid, waarover in een ander verband wordt gerapporteerd.

Door middel van het Internationaal Beleid probeert het gemeentebestuur langs verschillende wegen de inwoners meer belangstelling en betrokkenheid te laten ontwikkelen voor andere culturen, landen en werelddelen. Dat gebeurt ook door middel van publieke evenementen met een internationaal karakter. Hieronder volgt een greep uit de evenementen die in de verslagperiode plaatsvonden:

De **wereldmuziekserie Deventer Internationaal** die inmiddels al meer dan 25 jaar bestaat en jaarlijks ca. 1.500 bezoekers trekt. Sinds enkele jaren kent deze serie een vrij toegankelijke maandelijkse programmering van oktober t/m mei met traditionele en cross-over (world-jazz) wereldmuziek voor een brede publieksgroep. Aan de programmering is meegewerkt door o.a. Centrum voor Diversiteit en Samenleving, Vrouwen voor Elkaar, Vluchtelingenwerk Deventer, Etty Hillesum Centrum, Muziekhuis, de Speelman en de Perifeer. De opkomst bij de optredens is goed, evenals de waardering van het publiek. Vanaf 2020 zou ook MIMIK bij de programmering en als podiumlocatie worden betrokken. Helaas is dit door de coronacrisis vertraagd.

Het **Festival de Oriënt** in september 2015 (ca. 1.500 bezoekers) en september 2016 (ca. 2.000 bezoekers) tijdens de Vredesweek in Deventer. Dit festival wilde met culturele uitingen en lezingen een verbinding leggen tussen de wereld van het westen en het oosten en daarmee het wederzijds begrip vergroten.

In de periode 1 november t/m 17 december 2017 en in samenwerking met het tweejaarlijkse Europalia Arts Festival uit Brussel het **Focus op Indonesië Festival** in Deventer. Deventer heeft eeuwenoude banden met Indonesië. Met dit festival is een breed publiek van ruim 5.000 bezoekers bereikt en zijn de banden tussen Deventer en Indonesië in heden en verleden zichtbaar en leefbaar gemaakt. Dankzij de samenwerking met het Europalia Festival konden diverse spraakmakende artiesten en groepen uit Indonesië ook in Deventer optreden.

Het tweejaarlijkse evenement **Deventer Wereldstad** in november. De edities van 2016 en 2018 trokken meer dan 1000 bezoekers per keer voor een bruisend, internationaal programma in de Deventer Schouwburg met o.a. de wereldmarkt van internationaal actieve stichtingen uit Deventer, de Oeganda bijeenkomst met leerlingen van het Zone College, studentendebatten, dans en muziek en aandacht voor de Global Goals en de mensenrechtenactivist van het Shelter City programma. Na de evaluatie van de inmiddels 5 edities sinds 2010 van dit festival, heeft Stichting Deventer Wereldstad besloten om haar evenement te laten aansluiten bij het Midzomer Multicultureel Muziekfestijn op de Worp. Hierdoor zouden de organisaties betrokken bij het Deventer Wereldstad evenement jaarlijks de kans krijgen om zich aan het Deventer publiek te presenteren. Helaas kon de editie van 2020 door de coronacrisis niet worden georganiseerd. De verwachting is dat vanaf 2021 een succesvol verbreed multicultureel evenement op de Worp kan worden neergezet.

Tijdens het **festival Focus op Roemenië** (ca. 1.750 bezoekers) vierden Deventer, de stad Sibiu en de Roemeense gemeenschap in Nederland onlangs 30 jaar vriendschap en samenwerking. Van 15 november tot en met 15 december 2019 vonden in Deventer ruim 20 economische, educatieve en culturele evenementen in dit teken plaats. Tussen 3 en 10 december 2019 was op uitnodiging van stichting NetSib, MKB Deventer en de gemeente Deventer een delegatie en handelsmissie uit Sibiu op werkbezoek in Deventer.

Ondernemersdelegatie uit Sibiu in Deventer voor Focus op Roemenië (dec. 2019)

Daarnaast waren onderwijsdelegaties en studenten uit Roemenië voor studieprojecten aan de slag met het Zone College, Hogescholen Saxion en Windesheim. Een uitvloeisel daarvan is een digitaal platform (RONL Connect) opgezet door studenten van Saxion en Lucian Blaga Universiteit in Sibiu voor bedrijven uit Deventer en Sibiu om met elkaar in contact te komen en zaken te doen. Ook zijn het Zone College en het Landbouw College van Sibiu een samenwerking aangegaan en bereiden een meerjarig Erasmus programma voor uitwisseling tussen de twee colleges op agrarisch gebied.

Matchmaking event voor ondernemers uit Sibiu en Deventer i.h.k.v. Focus op Roemenië (dec. 2019)

Wat heeft het voor Deventer opgeleverd?

De inspanningen van het Internationaal Beleid op het terrein van toerisme en cultuur hebben geleid tot:

- 10 optredens van buitenlandse muziekgroepen per jaar op verschillende podia van buitenlandse muziekgroepen in de wereldmuziekserie *Deventer Internationaal* voor in totaal ca. 1.500 bezoekers per jaar.
- Twee cultuurfestivals in september 2015 (ca. 1.500 bezoekers) en 2016 (ca. 2.000 bezoekers) tijdens de Vredesweek in Deventer, met als onderwerp de Oriënt.
- Eén festival in december 2017 (ca. 5000 bezoekers), met als onderwerp Indonesië.
- Twee edities in 2016 en 2018 van het event “Deventer Wereldstad” (ca. 1000 bezoekers).
- Eén festival medio november tot medio december 2019 (ca. 1750 bezoekers) i.s.m. met partnerstad Sibiu, met als onderwerp Roemenië, gericht op cultuur, handel en onderwijs.

Gemeente Deventer

De bestuurlijke en ambtelijke inzet van de gemeente Deventer voor het Internationaal Beleid is van oudsher vervlochten met de activiteiten van de internationaal actieve organisaties en personen in Deventer. Dat is in de afgelopen vijf jaren zo mogelijk nog sterker het geval geweest dan ooit tevoren. Het destijds verwoorde doel van de gemeente om op internationaal vlak als netwerkorganisatie te groeien, kan derhalve als geslaagd worden beschouwd.

In alle overige paragrafen is de gemeente al vermeld in de voor haar typerende rollen, soms als initiatiefnemer of bruggenbouwer, altijd als ondersteunende en faciliterende kracht. Die activiteiten zullen hier niet worden herhaald.

In enkele gevallen heeft de gemeente ook zelfstandig een grensoverschrijdende rol gespeeld:

Het fundament voor het partnerschap van de gemeente met het district Bukomansimbi was in 2012 gelegd in het kader van een landenprogramma van VNG International. Vanaf 2015 kwamen – in overeenstemming met de voornemens in het Ambitieverhaal - activiteiten op gang: inhoudelijke assistentie bij regionale statistieken, stedelijk afvalbeleid en de ontwikkeling van een districtswebsite. In 2016 werden n.a.v. districts- en gemeenteverkiezingen trainingen in interactieve planning aangeboden aan bestuurders, raadleden en ambtenaren. N.a.v. dorpsverkiezingen gaf de gemeente in 2019 samen met het district een training aan 20 overheidsfunctionarissen en bestuurders om de ruim 3000 nieuwe dorpsbestuurders verder zelf te instrueren over hun nieuwe taken en daarmee verbonden ethiek. Op basis daarvan zijn al 75% van de dorpsbestuurders getraind.

Evenals andere overheden in Overijssel, sprak de toenmalige portefeuillehouder voor Internationaal Beleid zich in 2016 uit voor meer bestuurlijke contacten met Duitse steden. Dat heeft o.a. geleid tot een duurzame ambtelijke samenwerking met de gemeente Osnabrück, in 2016 incidenteel ook met kennisuitwisseling tussen de regionale en lokale toerismebureaus. Daarnaast bestaat al vijf jaar de samenwerking van beide gemeenten met instellingen voor hoger beroepsonderwijs. Onze gemeente nam in 2019 eveneens deel aan een reeks ambtelijke en bestuurlijke kennisuitwisselingen met regionale en lokale overheden uit Münsterland en Twente op het gebied van detailhandel en stads- en dorpsontwikkeling. De afgesproken voortzetting in 2020 is vanwege de Coronacrisis opgeschort.

Het Ambitieverhaal beoogde ook een meer actieve rol van onze gemeente binnen de nieuwe Hanze, met name richting meer economische activiteiten onder de Hanzesteden. Lidmaatschap van de Business Hanze in de periode 2015-2020 leverde niets op en in 2019 trok onze gemeente zich uit deze organisatie terug. Daarentegen wordt bestuurlijk en ambtelijk actief ingespeeld op de inmiddels jaarlijkse handelsconferenties (behalve 2020) tijdens de Hanzedagen. De gemeente stond -met MKB Deventer- aan de wieg van de samenwerkingsovereenkomst die in 2018 met de ondernemersorganisatie van Rostock e.o. en is van de partij bij de handelsmissies die sindsdien over en weer plaatsvinden. Vanaf medio 2019 is de ambtelijke ondersteuning van de Hanze breder ingevuld, om het groeiend aantal activiteiten met partners in de sectoren onderwijs, cultuur, economie en bestuur af te stemmen. Dit maakt nu ook deel uit van de ambtelijke uitvoering van het Internationaal Beleid, waarbij volgens afspraken binnen het college, de Hanze binnen de portefeuille van de burgemeester valt.

Het Ambitieverhaal onderstreepte ook de actieve rol van de lokale overheid bij het binnenhalen en behouden van internationale bedrijven in Deventer. Dat is in de verslagperiode op allerlei manieren ingevuld: door de verspreiding van Duitstalig informatiemateriaal over o.a. het Bedrijvenpark A1 en de havenontwikkeling, de presentaties door de gemeentebesturen van Apeldoorn en Deventer aan een delegatie van de Duitse logistieke denktank KNI, ontvangst van de Duitse ambassadeur bij Auping en deelname aan de logistieke beurs in München.

Wat heeft het voor Deventer opgeleverd?

De eigen inspanningen van de gemeente m.b.t. het Internationaal Beleid hebben geleid tot:

- Opzet, leiding en facilitering van duurzame netwerken met externe partners m.b.t. het Internationaal Beleid, waaronder: de internationaal actieve maatschappelijke instellingen en NGO's, International Office, Platform Deventer/Oeganda, Deventer4GlobalGoals, de Hanze, Shelter City;
- Ondersteuning, (mede-)organisatie en actieve deelname aan inkomende en uitgaande internationale handelsmissies, bezoeken aan handelsconferenties en ontvangst van buitenlandse delegaties en overheidsdienaren.
- Financiële ondersteuning aan internationaal actieve maatschappelijke instellingen, internationale events, Trade Office Deventer en Shelter City.
- Initiëren, onderhouden en delen van duurzame internationale partnerschappen met o.a.: partnerstad Sibiu, District Bukomansimbi, VNG International, de Hanze, gemeente en hogeschool Osnabrück, Ondernemersvereniging Rostock, MKB Deventer, Saxion, Humanitas en andere onderwijsinstellingen.
- Initiëren en faciliteren van jaarlijkse internationale festivals en events.

International Office Deventer

In het Ambitieverhaal Deventer Internationaal 2015-2020 werden de internationale activiteiten van Deventer m.b.t. cultuur/toerisme, ondernemers, onderwijs en maatschappelijk middenveld/NGO's weergegeven als vier delen van een "klaverblad". Als spil daartussen diende een "International Office" te komen, dat smeerolie en dynamiek in de samenwerking tussen partijen binnen en tussen deze sectoren diende te brengen.

Voor het International Office werden vanuit de sectoren en de gemeente ambassadeurs en deelnemers geworven die bestuurlijk, respectievelijk operationeel verantwoordelijk waren voor internationale samenwerking. Het doel was om over sectorgrenzen heen met elkaar te schakelen, kennis en netwerken uit te wisselen, te verbinden en te faciliteren. Het International Office was geen fysieke of juridische institutie, maar een prikkel voor enthousiaste mensen in Deventer met hart voor internationalisering.

Tijdens de ronde tafelsessies spraken de deelnemers van het International Office af om aan de slag te gaan met een dynamische werkagenda, bestaande uit een A en B lijst van acties. Dit vertegenwoordigde een nieuwe bestuursstijl, die in de B&W nota Deventer Internationaal 2015-2020 d.d. 15-2-2015 als volgt door het college werd toegelicht:

“De gemene deler van de bijgevoegde acties (werkagenda) is, dat het eigen belang gedeeld wordt met partners in Deventer. Het gaat om een A-lijst met nieuwe acties, waarvoor iemand zijn hand heeft opgestoken en wil uitvoeren op korte termijn, en waar anderen in mee kunnen doen. Een B-lijst met lopende acties, die een nieuwe impuls gaan krijgen, vaak in de vorm van samenwerking met andere sectoren. Deze werkagenda is dynamisch van aard. Ieder die een actie oppakt en deze wil delen met anderen, kan de actielijst vernieuwen. Dit is sinds de ronde tafelsessies ook al gebeurd.”

De werkwijze met deze dynamische werkagenda leidde tot een lijst van 30 actiepunten. Bij een tussentijdse evaluatie over de periode 2015-2017 bleken 28 daarvan te zijn gerealiseerd of gaande te zijn. Dat duidde destijds al op een groot succes.

Medio 2020 zijn de deelnemers aan het International Office schriftelijk en mondeling bevraagd over hun mening terugblikkend op vijf jaar International Office. Daaruit bleek een grote tevredenheid met het International Office en de gemeentelijke facilitering. De meerwaarde van de sector overstijgende contacten werd door alle bevraagden volmondig onderschreven. Los van individuele verbeterwensen, bleek algemeen de wens te leven om wat pragmatischer met de structuur van het International Office om te gaan: vijf jaar na dato blijkt de dynamische agenda als werkvorm en het onderscheid tussen ambassadeurs en deelnemers niet meer erg te leven, dan wel min of meer vanzelfsprekend te zijn geworden; de sportsector is niet vertegenwoordigd in het klaverbladmodel, terwijl ook deze sector internationaal actief is. De leden van het International Office stellen daarom voor om vanaf 2021 de ontmoetingen (1 à 5-jaarlijks) alleen op het operationele niveau voort te zetten.

Het college vindt deze reacties bemoedigend en is van mening dat het International Office met alle daarin actieve personen uit Deventer grotendeels debet is aan de vele positieve resultaten van het Internationaal Beleid in de afgelopen vijf jaar. De resultaten van de sector overstijgende internationale contacten zijn op alle pagina's van deze rapportage terug te vinden.

Nieuwe Ontwikkelingen

Shelter City

Deventer is op verzoek van de gemeenteraad in 2018 de 11e **Shelter City** van Nederland geworden. Dit om de aandacht te vestigen op tolerantie, mensenrechten en de activisten die zich wereldwijd dag in dag uit inzetten om deze rechten te beschermen. Vaak gaat dit ten koste van hun eigen veiligheid. Voor sommige mensenrechtenverdedigers is het door bedreiging en geweld onmogelijk hun werk voort te zetten. Zo werd in Nederland het idee ontwikkeld om bedreigde internationale mensenrechtenverdedigers op te vangen in een aantal steden: de 'Shelter Cities'. In het kader van een programma van de Nederlandse organisatie Justice and Peace, bieden Shelter Cities tijdelijke opvang, training en veiligheid gedurende 3 maanden aan mensenrechtenverdedigers zoals journalisten, gemeenschapsleiders, advocaten, kustenaars en wetenschappers die mensenrechtenschendingen in hun thuisland bestrijden.

**SHELTER
CITY
DEVENTER**

POWERED BY JUSTICE AND PEACE
FOR HUMAN RIGHTS DEFENDERS

De gemeente Deventer sloot zich in 2018 bij dit initiatief aan, om te beginnen voor een proefperiode van 2 jaar. Zij werkt daarbij nauw samen met Humanitas Woon-en Zorgcentrum en Saxion. Inmiddels hebben twee mensenrechtenverdedigers (uit Colombia en Zuid-Soedan) een dergelijk verblijf in Deventer doorgebracht. Zij hebben o.a. activiteiten verricht met studenten en docenten van Saxion en met leden van de gemeenteraad. De eerste ervaringen wijzen uit dat de tijdelijke opvang in een behoefte voorziet: de opgevangen personen kwamen uit een bedreigde en problematische situatie, die ook sterk van invloed was op hun tijd hier. Hun verblijf en activiteiten in Deventer werden per persoon heel verschillend ingevuld. Al met al stelt dit eisen aan de persoonlijke begeleiding door Humanitas en de gemeente.

Gemeente en samenwerkingspartners hebben op grond van de eerste twee ervaringen afgesproken om de proefperiode te verlengen met 1 jaar, zodat in 2021 opnieuw een mensenrechtenverdediger kan worden ontvangen. Daarna wordt de balans opgemaakt en besloten of deze activiteit wordt voortgezet.

De Hanze:

Deventer is sinds de oprichting in 1980 lid van de stedenbond de Nieuwe Hanze en een vaste deelnemer aan de jaarlijkse Hanzedagen. De Hanzedagen bestaan standaard uit een bijeenkomst van de burgemeesters van de (inmiddels 204) aangesloten voormalige Hanzesteden en een folkloristisch/toeristisch programma, resp. georganiseerd door de gemeente en het VVV. In de afgelopen jaren groeide het activiteiten aanbod: met medewerking van scholen wordt tijdens de Hanzedagen een jeugdprogramma aangeboden (JeugdHanze), waaraan wordt regelmatig deelgenomen door een docent en twee leerlingen van het Etty Hillesum Lyceum.

Sinds vijf jaar zijn de Hanzedagen uitgebreid met een handelsconferentie. MKB Deventer organiseert - met steun van de gemeente- jaarlijks bezoeken door regionale ondernemersdelegaties, met als hoogtepunt de afsluiting van een samenwerkingsverband met de ondernemersorganisatie van Rostock tijdens de Hanzedagen 2018 in die stad. Naast deze vaste activiteiten kent de stedenbond ook activiteiten t.a.v. kunstenaars, archivariissen en toeristische routes.

Nieuwe ontwikkelingen van de laatste jaren zijn de groeiende samenwerking tussen de 18 Nederlandse Hanzesteden, met gezamenlijke ambtelijke en bestuurlijke inbreng en gezamenlijke vertegenwoordiging van de VVV's door Hanzestad Marketing. Daarnaast heeft de stedenbond in 2019 een professionaliseringsslag ondergaan met de inrichting van een bedrijfsbureau met een directeur in Lübeck. Het doel is om meer activiteiten te ontplooiën binnen dit grootste steden netwerk ter wereld. Dit was aanleiding om de deelname aan de stedenbond in Deventer ambtelijk beter af te stemmen en te intensiveren. Sinds 2019 valt deze coördinatie binnen het Internationaal Beleid.

Deventer4GlobalGoals

De gemeente Deventer had zich in 2008 gecommitteerd aan de 8 Millenniumdoelstellingen van de Verenigde Naties en vervolgens vanaf 2016 aan de 17 Global Goals for Sustainable Development. Realisatie van deze doelen vereist een actieve rol van veel partners. Daarom is in 2018 de kerngroep Deventer4GlobalGoals opgezet met vertegenwoordigers vanuit de sectoren onderwijs, bedrijfsleven, NGOs, cultuur en de overheid. De Kerngroep heeft een plan van aanpak voor de implementatie van de Global Goals in Deventer waarin de gemeente wil **inventariseren** (wat gebeurt er al en door wie), **inspireren** (de goede voorbeelden uitlichten) én **activeren** (organisaties en bedrijven stimuleren om zelf bij te dragen).

Een van de eerste activiteiten in dit traject was het organiseren van een *Captains of Industry Diner* op 16 mei 2019 voor 40 vertegenwoordigers van diverse sectoren uit het Deventer bedrijfsleven. Tijdens deze inspirerende avond bleek dat er al veel gebeurt in Deventer op het gebied van de Global Goals. Met de belangstellenden is afgesproken om jaarlijks 2 à 3 thematische bijeenkomsten te beleggen gelieerd aan de Global Goals. Op 10 oktober (Dag van de Duurzaamheid) is een lunchbijeenkomst rondom "Food Waste" in samenwerking met KonnecteD en Rabobank Salland georganiseerd waar diverse belangstellende bedrijven op afkwamen.

De bedoeling is om door meer kennis-en ervaringsuitwisseling de Global Goals beter in te bedden in de bedrijfsactiviteiten. Zo is o.a. het idee ontstaan om een Global Goals prijs in Deventer uit te reiken. Deze werd voor het eerst uitgereikt tijdens het Deventer Ondernemers Event op 11 februari 2020. De winnaar is VDR Bouwgroep, specialist in industriële bedrijfshuisvesting. Het bedrijf bouwt circulair, via kennisplatform Nexteria.

Omarming en actieve inzet op de Global Goals is gebaat bij breed draagvlak én concrete activiteiten. Via de website www.deventer4globalgoals.nl en diverse social-media platforms is een community gecreëerd waar de betrokkenen (trekkers, medewerkers, vrijwilligers, achterban) van allerlei bedrijven en organisaties elkaar kunnen vinden, kennis kunnen uitwisselen en inspiratie op kunnen doen. Daarnaast en omdat de focus vooral op business-to-business ligt, is het zaak om de daarbij passende media te kiezen. Zo is al een reeks artikelen over de Global Goals activiteiten in het MKB-Magazine geplaatst.

Op 18 januari 2020 ontving de gemeente Deventer de Global Goals prijs van VNG International als 'Meest inspirerende gemeente' in de categorie: 'Verbinders: Samenleving en bedrijfsleven.' Deventer heeft, aldus de jury, deze prijs gekregen omdat ze op innovatieve en impactvolle manier burgers, bedrijven en andere lokale partijen betrekt bij de implementatie van de Global Goals.